

Posudek vedoucího diplomové práce

název práce: **Volný čas jako fenomén dnešní doby**
autorka: **Jana Velichová**
vedoucí: **PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D.**
školní rok: **2011/2012**

Tématem diplomové práce je volný čas, který ovšem autorka pojímá netradičně, jako „multidimenzionální“ jev. To znamená jako určitý soubor aktuálních společenských problémů, které s volným časem souvisejí, ale přesahují hranice jeho tradičního sociologického vymezení. Vlastním předmětem práce jsou proto spíše než samotný volný čas tyto problémy, jež nejsou obvykle explicitně řešeny v rámci výzkumů volného času nebo alespoň v přímé souvislosti s volným časem. Na ně se autorka snaží nahlížet z různých úhlů pohledu. Cílem práce je tyto problémy identifikovat, ukázat jejich historický vývoj a dosavadní společenskovední reflexi a interpretovat je jako sociokulturní jevy. Přitom aplikuje axiologický i neaxiologický přístup a díky němu se neomezuje na popis jejich podstaty, ale snaží se také naznačit možnosti jejich řešení. Vymezením tématu a přístupem k jeho řešení lze tedy diplomovou práci považovat za kulturologickou studii.

Práce má čtyři hlavní části. V první diplomantka vymezuje základní teoretické koncepty kultury a volného času a definuje klíčové pojmy na základě rešerše vybrané odborné literatury, zejména z oborů kulturní a sociální antropologie, kulturologie a sociologie volného času. Autorka se v této části omezila na základní prameny, ale poměrně úspěšně zvládla jejich rešerši pro stručné vymezení teoretických pojetí, důležitých pro další řešení zvoleného tématu.

Ve druhé části práce autorka podává stručný přehled o genezi volného času jako specifického společenského jevu, především z hlediska jeho souvislostí s charakteristickými rysy různých typů a vývojových fází lidské společnosti. Na tomto pozadí pak vymezuje klíčové aktuální problémy moderní společnosti související s oblastí volného času, jimiž se podrobněji zabývá v další části práce. Rovněž tato část je zpracována v dostatečném rozsahu a plní svou funkci, tj. prezentovat sociální a kulturní příčiny a okolnosti vzniku problémů, na něž se práce zaměřuje.

Těžiště práce tvoří její třetí část, která obsahuje podrobnější analýzu aktuálních problémů v různých oblastech života společnosti souvisejících s volným časem, autorkou identifikovaných. Jde o vnímání genderových rozdílů, vliv techniky a médií na společnost, ekonomické jednání lidí, seberealizaci, sociální aktivity, působení nových technologií, šíření sociálně patologických jevů, eskapické funkce médií, vytváření a reprodukci sociálních sítí a sociálních skupin. U všech těchto problémů se autorka snaží nejen vysvětlit jejich příčiny a podstatu, ale zároveň naznačit možnosti jejich řešení.

Logickým důsledkem velkého počtu značně různorodých oblastí, jimiž se autorka zabývá, je určitá povrchnost jejich řešení. A to jak pokud jde o práci s odbornou literaturou, tak o hloubku analýzy. To je ovšem cena za to, co považuji za hlavní přínos práce, tj. upozornění na v odborné literatuře často přehlížené souvislosti mezi některými aktuálními problémy moderní společnosti a problematikou volného času a také za určitou invenčnost a originalitu v přístupu k jejich řešení. V tomto směru považuji práci za inspirativní nejen pro kulturologii i pro sociologii volného času.

Součástí práce je empirická kapitola, v níž autorka prezentuje vlastní výzkum několika specifických problémů souvisejících s volným časem, který provedla technikou dotazníkového šetření. Vzhledem k obsahového omezení šetření a malému výběrového souboru (96 dotazníků) i způsobu jeho konstrukce (jde de facto o anketní šetření), nelze získané výsledky zobecňovat. Lze je chápat spíše jen jako určitou ilustraci některých autorčiných poznatků. Nicméně tato kapitola svědčí o dobré schopnosti autorky konceptualizovat a operacionalizovat empirické šetření, zvolit a aplikovat vhodné výzkumné techniky a analyzovat získaná data a interpretovat výsledky ve vztahu k vstupním hypotézám.

K autorce mám dva dotazy. Který z identifikovaných problémů považuje v současnosti za nejnaléhavější, tj. představující největší hrozbu pro českou společnost? Jaké jsou reálné možnosti jeho řešení?

Práce splňuje požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze dne 6. září 2012

.....

PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D.